

Tiedote 6.10.2021
Julkaisuvapaa heti

Aboa Vetus Ars Nova arkeologisella kaivauksella paljastui vuoden 1827 dramaattinen tuho Yleisötyö ja kansalaistiede käsi kädessä tutkimuksen kanssa

Aboa Vetus Ars Nova -museon toukokuussa alkaneet arkeologiset kaivaukset museon sisäpihalla Itäisen Rantakadun ja Nunnankadun kulmauksessa päättyivät syyskuun puolivälissä. Kaivausten tieteellisenä tavoitteena oli tutkia arkeologisesti vuoden 1827 Turun palon jälkiä ja selvittää tontilta aiemmin löytyneiden raunioiden historiaa. Edellisten vuosien tapaan tutkimukset toteutettiin avoimena yleisökaivauksena. Aboa Vetus Ars Nova on kehittänyt aktiivisesti ja tavoitteellisesti arkeologian parissa tapahtuvaa kansalaistiedettä.

Turun paloa edeltävältä ajalta säilyneet kirjalliset lähteet auttoivat ohjaamaan tutkimuskohteen valintaa. Kaivaus keskitettiin kohtaan, jossa vuonna 1826 anotun palovakuutuksen perusteella sijaitsi vanhan kivitalon puinen liiteri. Liiterin mitat ja materiaalit käyvät ilmi palovakuutuksesta, mutta ennen kaivauksia ei ollut tietoa, mitä liiterissä on säilytetty.

Kaivauksella vahvistui, että liiteri oli syyskuun 1827 onnettomuudessa palanut perustuksiaan myöten tuhkaksi. Palojätteen seasta tehtyjen löytöjen perusteella voidaan kuitenkin päätellä, että liiterissä on säilytetty elintarvikkeita, astioita ja valjaita.

Viimeisellä kaivausviikolla kaivauksella paljastui monta kiloa palossa tuhoutuneiden piiposliiniastioiden sirpaleita, jotka kuuluvat lautasiin, kulhoihin, teekuppeihin ja tasseihin. Aineiston läpikäyminen on vasta alussa, mutta löytöjen joukossa on ainakin englantilaisvalmisteisia astioita 1800-luvun taitteesta.

”Astioista näkee, että palon aikaan tontin omistanut nuori, naimaton kauppias Carl Fredrik Semenius seurasi tarkasti aikansa muotivirtauksia,” kaivausjohtaja Ilari Aalto arvioi. ”On dramaattista nähdä, miten koko omaisuus on tuhoutunut tulimyrskyssä. Hiili, tuhka ja sulaneet esineet ovat säilyneet maan alla hyvin.”

Löydöt valottavat menneisyyden turkulaisten arkea

Keskellä vanhinta Turkuä oli oletettavissa, että menneisyyden elämästä todistavia sirpaleita löytyy paljon. Vaikka kaivauksissa keskityttiin tutkimaan Turun palon aikaisia kerroksia 1800-luvun alkupuolelta, arkeologit saivat talteen löytöjä myös paljon vanhemmilta ajoilta. Tutkimuksissa löytyi muun muassa tontilla 1600-luvulla toimineeseen kellariravintolaan liittyviä löytöjä, kuten viinilasien ja olutkannun sirpaleita. Kiinnostava pilkahdus turkulaisesta varhaismodernista arjesta oli ihmisen poskihammas, johon savisen tupakkapiipun polttaminen on kuluttanut piipunvarren mentävän kolon.

Osa löydöistä on mahdollista kytkeä suoraan tontilta tunnettuihin asukkaisiin. Kaivauksissa löytyi esimerkiksi savinen lelueläin, joka on voinut kuulua jollekin tontilla 1800-luvun alussa asuneen 1800-luvun

ABOA VETUS ARS NOVA

merikapteeni Gustaf Adolf Dammertin ja hänen vaimonsa Anna Margareta Hjelmeruksen kuudesta lapsesta.

Vapaaehtoisten panos mahdollisti kaivauksen

Aboa Vetus Ars Novan kaivauksilla yleisötyö on keskeisessä asemassa. Vuodesta 2018 lähtien sekä kenttätöissä että kaivausten jälkeen löytöjen pesemisessä on avustanut innokas joukko vapaaehtoisia. Kaivausjohtaja Aallon mukaan vapaaehtoiset tekevät korvaamatonta kansalaistiedettä, ja ottavat samalla haltuun yhteistä historiaamme, joka ei kuulu vain tiedeyhteisölle.

Pitkäjänteisen vapaaehtoistoiminnan lisäksi Aboa Vetus Ars Nova tarjoaa yleisölle monia muitakin tapoja tutustua tutkimuksiin. Museon kaivauskursseille osallistui tänä vuonna yli sata lasta ja aikuista. Kaivaukselle oli vapaa pääsy aina arkeologien ollessa läsnä ja kuopalla vierailikin kesän aikana yli 2500 kävijää.

Lehdistökuvia: <http://www.aboavetusarsnova.fi/tiedotusvalineet>

Käyttäjätunnus: press |salasana: AVANmuseo95

Lisätietoja:

Ilari Aalto, kaivausjohtaja
Aboa Vetus Ars Nova
ilari.aalto@avan.fi
p. 0207 181 641

Hannele Lehtonen, museonjohtaja
Aboa Vetus Ars Nova
hannele.lehtonen@avan.fi
p. 0207 181 654

Aboa Vetus Ars Nova on vuonna 1995 avattu yksityinen arkeologian ja nykytaiteen museo Turussa. Se on Suomen ainoa arkeologinen museo, yksi Turun kolmesta taidemuseosta ja matkailukohde.

ABOA VETUS ARS NOVA

